నిశ్శబ్దపు పాట

శ్రీకాంత్

అజ్మత్ ఉదయాన్నే లేచి, ఆరోజు శెలవు దినం కావడంవల్ల పనిముట్లన్నీ ముందు వేసుకొని ఇంటి ఆవరణలోని వేపచెట్టు కింద కూర్చున్నాడు. అప్పటికే లేచి, ముఖాలు కడుక్కుని, టీ తాగి వీధిలో గెంతుతున్న పిల్లలు తండ్రి వేపచెట్టు కింద చేరటం గమనించి, అలవాటైన ఆనందంతో ఆటల్ని వొదిలి, గేటు తీసుకుని అతడిముందు చేరారు.

"నాన్నా ఈవేళ పూర్తవుతుందా?"

ఎదురుగా మోకాళ్ల చుట్టూ చేతులు కట్టుకుని, ఆసక్తి నిండిన కళ్లతో, పనిముట్లనూ, పక్కగా కుప్ప పోసిన కాగితాలనూ నిండుగా తెరుచుకున్న కళ్లతో, వేపాకుల నీడలు పడి మెరుస్తున్న, నాలుగేళ్ల కొడుకు ముఖం గమనించి అజ్మత్ చిర్నవ్వాడు.

"ఈవేళ అవుతుంది తప్పకుండా," కొడుకు పక్కగా నిల్చుని, నడుంపై రెండు చేతులూ బిగించి చూస్తున్న ఆరేళ్ల కూతురు చెప్పింది. వాళ్లిద్దరినీ పరిపూర్ణమైన శాంతి నిండిన ముఖంతో గమనించి, "మీరు అల్లరి చేయకూడదు, నన్ను మధ్యలో విసిగించకూడదు. మరి మీరు లోపలికి వెళ్లి మీ అమ్మేం చేస్తుందో చూసి రండ,"ని వాళ్లని పురమాయించి తలవంచుకుని, పని ముట్లని తనకు అవసరమైన పద్ధతిలో అమర్చుకోవడంలో నిమగ్నమయ్యాడు.

పిల్లలు లోపలికి పరిగెత్తుకు వెళ్లి వంటగదిలో స్టవ్ వద్ద ఉదయపు ఫలహారం చేస్తున్న తల్లి వద్దకు చేరారు. కొడుకు తల్లి నడుం చుట్టూ చేతులు వేసి అడిగాడు, "అమ్మా నాన్నీపూట తయారుచేస్తాడా?"

"నేను చెప్పానుగా ఈవేళ అయిపోతుందనీ," కూతురు బదులిచ్చింది.

స్టవ్‌పై ఉన్న పాలగిన్నెను పక్కకు దించి, వెనుదిరిగి కొడుకు జుత్తును వేళ్లతో నిమురుతూ, నవ్వుతూ అయేషా అడిగింది, "ఆడుకోకుండా అప్పుడే వచ్చేశావేం?"

"నాన్న పనికి కూర్చోగానే లోపలికి వచ్చేశాడమ్మా. క్రితంసారిలాగే పాడుచేస్తాడు. అంతా అయిపోతుందనుకున్నప్పుడు తొక్కాడు," కూతురు ఆరోపించింది.

"వాడు చూసుకోలేదులేవే," అని కూతురితో అంది కాని, రెండు వారాల క్రితం పండుగ శెలవునాడు పగలంతా కూర్చుని భర్త తయారుచేస్తున్నది అయిపోతుందనగా, కొడుకు చూడక దానిని తొక్కిన తర్వాత, తీవ్రమైన తన భర్త ముఖం గుర్తుకు వచ్చింది. తనకు తెలుసు భర్తకి అదంటే ఎంత ప్రాణమో. పెళ్లయిన కొత్తలో, వొకరాత్రి తనకు ఆ విషయం చెప్పినప్పుడు వింతగా అనిపించింది. భర్త సరదాగా మాట్లాడుతున్నాడేమో అనుకుంది. అటు పిమ్మట, అతడు నిజంగానే చెబుతున్నాడని గ్రహించాక, పిచ్చివాడేమోనని భయపడింది. అతడు చెప్పాడు, అతడికి చిన్నప్పటి నుంచీ అది ప్రాణప్రదమైన కోరికని. కానీ అదేం కోరిక? మతి వున్న మనిషి కెవరికైనా అటువంటి కోరికలు వుంటాయా? పెళ్లయిన నాలుగోరోజు, అతడు తన ఇంటి వెనుక గదిలో దాచి ఉంచిన సామానునీ, పనిముట్లనీ, కట్టలుగా కట్టి ఉంచిన వేలకొలది కాగితాల్ని చూపించాక భయపడింది. అతడు ఉద్వేగంగా, చిన్నప్పటి నుంచి దాని నిర్మాణానికై తను వ్రాసుకున్న సమాచారం నిండి ఉన్న ఆ వేలకొలది కాగితాల్ని చూపించాక విస్మయం చెందింది. ఎటువంటి భర్త

తనకు లభించాడు! ఇతనితో జీవితాంతం కాపురం చేయాలి! తన తల్లిదండ్రులు ఒక పిచ్చివానికి తనను కట్టబెట్టలేదు కదా!

అయితే ఆ తర్వాత ఆమె గ్రహించింది. అతనిలో ఆ ఒక్క వాంఛ మినహా, పేరు పెట్టాల్సిన నెపమేమీ లేదని. అతడు నెమ్మదస్తుడు. మితభాషి. పైగా తనను అమితంగా ప్రేమిస్తాడన్న విషయం త్వరలోనే గ్రహించింది. ఇంట్లోకి ఏ లోటూలేదు. అద్దెకు ఉన్న ఇల్లయినా, సౌకర్యవంతంగా ఉంటుంది. అతడు చేసే ఉద్యోగానికి వచ్చే జీతానికి సరిపోయేటట్టుగానే వుంటుంది. ఎటువంటి ఆరోపణలూ లేవు. ఉంటే ఏవన్నా, అప్పుడప్పుడూ చుట్టుపక్కల వాళ్లు, అతడు ప్రతి ఆదివారం లేదా శెలవు దినాన సామాన్లన్ని ముందు వేసుకుని ఇంటి ఆవరణలో తయారుచేస్తున్నదేమిటో తెలుసుకుని ఆట పట్టించడం తప్ప. "వాళ్ల మాటలు నువ్వు పట్టించుకోకూడదు," అతడు అనేవాడు.

"వాళ్లు మీపై నవ్వుతారు. ఏవంటారో తెలుసా? ప్రపంచంలోని వింత హైదరాబాద్‌లో మీ రూపంలో వుందని."

"అలాగా. వాళ్లకి ఇది ఎందుకు ఆశ్చర్యం కలిగిస్తుందో నాకు అర్థంకాదు. కానీ యేషా, మా ఊర్లో దాదాపు ప్రతి ఒక్కరూ దానిని తయారుచేసినవాళ్లే. వాళ్లకి అది పెద్ద విద్యేంకాదు. కాకపోతే వర్షంలోనే వెళ్లాలన్న నియమం వల్ల మరింత దూరం పోలేకపోయే వాళ్లు. కానీ, చక్కటి నైపుణ్యం ఉన్నవాళ్లు ఎంత చక్కటి రూపాలతో తయారుచేసేవాళ్లో తెలుసా?"

"ఏమో నాకు తెలీదు. వాళ్లలా మాట్లాడుతుంటే నాకు బాధగా ఉంటుంది. అదీగాక, వాళ్లు వాళ్ల ఇళ్లకు వచ్చిన ప్రతీ ఒక్కరికీ చెబుతుంటారు. 'మీకిది తెలుసా, మా ఇంటి పక్కన ఉన్నాడే అజ్మత్. అదే ఆ అబ్బాయే, అతనికి వేపకాయంత వెర్రి ఉంది,' అని. నేనేం చేసేది?"

"వాళ్ల మాటలేం పట్టించుకోకు," అని భర్త చెప్పేవాడు కానీ, తనకే అప్పుడప్పుడు అసంబద్ధంగానూ, అసహనంగానూ అనిపించేది. పెళ్లయిన కొత్తలో ఏమనుకునేదంటే, త్వరలో దానిని మరచిపోతాడని. కానీ ఇన్నేళ్ల తర్వాత కూడా అతడు దానిని వదిలిపెట్టకపోవడం గమనించాక, తను వొదిలిపెట్టమని చెప్పడమూ మానివేసింది. మొదట్లో చుట్టుపక్కల వాళ్ల మాటలు ఇబ్బందిగానూ, అసహనంగానూ అనిపించేవి. ఇప్పుడు వుంటున్న ఇంటిలో తాము గత మూడేళ్లుగా అద్దెకు ఉంటున్నారు. ఇంటి చుట్టుపక్కల వాళ్లు మొదట్లో అతణ్ణి వింతగా చూసినా తర్వాత తర్వాత వాళ్లకు మామూలైపోయింది. అతణ్ణి వాళ్లు ఇబ్బందిపెట్టడం మానివేశారు. అది వాళ్లకు ఎంత క్రమబద్ధమైన చర్యగా మారిందంటే, ఏనాడైనా ఒక శెలవు దినాన అతడు వేరే పనిపై బయటకు వెళ్లి ఇంటి ఆవరణలో పనిముట్లతో కనిపించకపోతే, అలవాటైన దృశ్యమేదో, చర్యేదో తమ జీవితాల్లోంచి తప్పుకున్నట్టుగా అనిపించేది.

అతడు సాయంత్రం ఇంటికి వచ్చాక, వచ్చి పలుకరించి అడిగేవాళ్లు "అజ్మత్, ఈ దినం ఏమయ్యావు? పగలంతా కనిపించలేదు. ఎంతవరకు వచ్చింది నీ పని," అని.

అయితే అన్నింటికంటే, అందరికంటే అతడు చేయాలనుకున్న పని గొప్ప ఆనందాన్ని ఇచ్చేది, పిల్లలకి. వాళ్లు మాత్రమే, అతడు చేసే పనిని ఎటువంటి సందేహాలు లేకుండా, అతడు చాలా సహజమైన దానినేదో చేస్తున్నట్టుగా, పూర్తి సమ్మతితో, ప్రతి శెలవు దినాన అతడి పక్కన చేరి, నవ్వులతో, తమ సందేహాలతో, అతడి పనిలో పూర్తిగా నిమగ్నమయ్యేవారు.

"నాన్నా నువ్వు తయారుచేసిన తర్వాత అదెలా తయారుచేయాలో నువ్వు నాకు నేర్పాలి," కూతురు అడిగేది. ఆ వరండాలో, శీతాకాలపు ఎండ వేపకొమ్మల్లోంచి గోరువెచ్చగా శరీరాన్ని చుట్టుకుంటుండగా, తదేకంగా భర్త చేతులవైపూ, ముఖంవైపూ, పక్కగా కూర్చుని శ్రద్ధగా చూస్తున్న కూతురి ముఖంవైపూ చూస్తూ అప్పుడప్పుడూ విస్మయం చెందేది. 'పొరపాటున దీనికి తండ్రి అలవాట్లు రావుగదా!'

"ఎలా పనిచేస్తున్నానో చూడు. దానంతట అదే నీకు వస్తుంది," అతడు సమాధానమిచ్చేవాడు.

అయితే, తను గర్భంతో ఉండగా ఒక రాత్రి, అతడు చెప్పాడు. "ఒకవేళ నేను పూర్తి చేయలేకపోతే, ఇది తప్పక చేయగలుగుతుంది. ఎంత తెలివిగలదో ఎప్పుడైనా గమనించావా?" మరొకరోజు, అతడు దానికి సంబంధించిన చరిత్రనంతా ఆమెకు వివరించేందుకు ప్రయత్నించాడు. ఒకానొక సమయంలో, తమ వంశంలోనే కాక దేశంలో ప్రజలందరూ వాటిని తయారుచేయటమే కాక, గ్రామాల్నుంచి గ్రామాలకు ప్రయాణం కూడా చేసేవాళ్లట. ఆ తర్వాత గొప్ప కరువు తర్వాత, రోగాలవల్లా, దొరకని తిండివల్లా, నాయకులవల్లా నేల విడిపోగా, వాటిని గొప్ప నైపుణ్యంతో తయారుచేసే ప్రజలు చెట్టుకొకళ్లూ, పుట్టకొకళ్లూ విడిపోయాక,

కాలంతోపాటు రానురానూ వాటిని తయారుచేయటం తగ్గిపోయిందట. అతడి తండ్రి సమయానికి వచ్చేసరికి ప్రపంచం మొత్తంమీద, వాటిని తయారుచేసి ప్రయాణం చేయగలిగే వాళ్లు అతి కొద్దిమంది మాత్రమే మిగిలారట.

"నువ్వు నమ్మవుగానీ, నాకు ఆరేళ్లు ఉన్నప్పుడు, మా నాన్న ఎంత చక్కటిదానిని తయారు చేశాడంటే, ఎంత పటిష్టంగా ఉండేదంటే, వర్షపు పండుగనాడు నన్ను ఎక్కించుకుని పందెంలో పాల్గొని గెలిచాడు. అది గొప్ప ఘనకార్యం. ఎందుకంటే అప్పట్లో ఒక్కరు మాత్రమే పట్టి ప్రయాణం చేయగలదానిని తయారు చేయటం గొప్ప. నేను నాన్న తయారుచేసినలాంటి దానిని తయారు చేయలేనేమో కానీ, ఒక్కరు వెళ్లేదానిని తయారు చేయగలనేమో"నని అతడు చెప్పేవాడు. అది నమ్మాలా, వద్దా అనే సందిగ్ధంతో తను అడిగింది. "మీరుకాక ఇప్పుడు వాటిని తయారుచేస్తున్న వాళ్లెవరైనా వున్నారా?"

"తెలీదు. ఉండి వుండవచ్చు. యేషా, నా బాల్యంలో ఊర్లో చాలామంది ఉండేవాళ్లు. అయితే వాళ్లంతా వయసు మళ్లినవారు. ఆ తర్వాత తరంలో ఎవరికైనా జ్ఞాపకం ఉందో లేదో తెలియదు. ఎందుకంటే చాలామంది పట్నాలకు వచ్చేశాంకదా," అతడు చెప్పేవాడు.

అయితే, తను భర్తకు ఎప్పుడూ అడ్డు చెప్పలేదు గానీ, ఒక సందేహం మాత్రం ఎప్పుడూ ఉండేది. ఇప్పుడు కూడా ఉంది కానీ మునుపటంతటి తీవ్రతతో కాదు. అంతెందుకు. తనకు తన బాల్యపురోజులు జ్ఞాపకం. వర్షాకాలం, బయట వీధులలో ఆడుకునేందుకు కుదరదు కనుక, స్కూళ్ల నుంచి వచ్చాక, మబ్బుపట్టిన ఆకాశం కింద రాబోయే వర్షంలో రెండురకాల ఆటలు మాత్రమే సాధ్యం అయ్యేవి. ఒకటి, వర్షాన్ని పట్టించుకోక వర్షంలో తనలాగే ఇళ్లలోంచి తప్పించుకు వచ్చిన పిల్లలతో గెంతడం లేదా అది సాధ్యం కానప్పుడు, మబ్బులు చిక్కగా అలుముకోగానే కాగితాలు చించి రకరకాల పడవలు తయారుచేసి కురవబోయే వర్షం కోసం ఎదురుచూడడం. అటు పిమ్మట, గుమ్మం ముందు తడవకుండా ఉండేందుకు అవస్థలు పడుతూ, పారుతున్న వర్షపునీటిలో కాగితపు పడవలను వొదిలి అవి కానరాకుండా పోయేదాకా గమనించడం. కానీ అటువంటి సమయాలలో తనకు వూహ మాత్రమైనా తట్టలేదు, తను మరికొంతకాలం తర్వాత, ఒక కాగితపు పడవను తయారుచేసి, దానిలో వర్షపునీటిలో ప్రయాణించాలనుకునే మనిషితో జీవిస్తుందని. ఎటువంటి కోరిక! అది సాధ్యమేనా? అతడు సాధ్యమేనంటాడు. అంతేకాక, తను తన తండ్రితో అటువంటి కాగితపు పడవలో పందెంలో పాల్గొని గెలిచానని చెబుతాడు. ఎటువంటి మాటలు! లేకపోతే, మనిషి పట్టేంత కాగితపు పడవను తయారుచేసి దానిలో ప్రయాణించాలనుకోవడం ఏమిటి? తను ఎవరికీ చెప్పలేదు గానీ, రాత్రుళ్లలో అతడు గంటలకొలదీ తన కోరికలను వివరించేవాడు. అతడు ఒక కాగితపు పడవను తయారు చేసి, దానిలో సముద్రాలపై ప్రపంచాన్ని చుట్టి రావాలనుకుంటాడు. కానీ, అది ఎలా సాధ్యం? ఒకరాత్రి, తను సరదాగా అతడ్ని ఆట పట్టించేందుకు అడిగింది. "ఇంకా వేటితో పడవల్ని తయారుచేసి ప్రయాణించాలని మీ కోరిక? పోనీ మేఘాలతో చేస్తే?" తను సరదాగా అడిగినదాన్ని, అతడు మహాగాంభీర్యంతో యోచించాడు. "నిజమే. ఎంత అద్భుతమైన ఆలోచన," అతడు అన్నాడు. ఆ తర్వాత, వారంరోజులు, అతడు నిజంగానే మేఘాలతో తయారుచేసే పడవల గురించి తీక్షణంగానూ, దీర్ఘంగానూ ఆలోచించాడు.

"బరువు వొక్కటే సమస్య మబ్బులతో... వాటిని భూమిపైకి ఎలాగో అలాగ తీసుకురావచ్చు. కానీ నీకు తెలుసుకదా, ఒక పడవని అది ప్రయాణించబోయే నీటి సాంద్రతను బట్టి తయారుచేయాలని." ఆమె నవ్వింది. కానీ, మూడేళ్ల క్రితం కొత్తగా ఈ ఇంటికి వచ్చిన తర్వాత, అతడు మొదట చేసిన పని, ఇంటి ముందున్న వీధి వెడల్పూ, సగటు వర్షం పడితే ఎంత నీరు ప్రవహిస్తుందో, దాని సాంద్రత ఏమిటో కనుక్కునే ప్రయత్నం చేయటం.

"ఏం చేస్తున్నావు నాన్నా?" అని కూతురు అడిగేది. గర్వం నిండిన స్వరంతో, మెరుస్తున్న కళ్లతో అతడు చెప్పేవాడు. "పడవ తయారుచేసేందుకు కొలతలు తీసుకుంటున్నాను."

ఎటువంటి సమాధానం. తనైతే ఎవరికీ చెప్పలేదు, కానీ పిల్లలు తమ తోటి స్నేహితులతోనూ, ఆఖరుకు స్కూల్లో టీచర్‌కూ చెప్పారు. ఒకరోజు స్కూలులో పిల్లలందరినీ ఆదివారం పూట ఇంటివద్ద ఏం చేశారని అడిగారట. అందుకు కూతురు తను, నాన్న కాగితం పడవ తయారుచేస్తుంటే సహాయపడ్డానని చెప్పిందిట. ఆ సమాధానపు అసలు అర్థం అర్థం కాని మాష్టారు దీనిని, "నీవు ఆడుకునేందుకా?" అని

అడిగితే, "ఊహూ, మా నాన్న దానిలో వెళ్లాలి. వర్షం నీటిలో," అని చెప్పిందిట. ఆ తర్వాతి ఆదివారం, తన క్లాసులోని పిల్లలు సగంమంది ఇంటికి వచ్చారు. కాగితపు పడవని చూసేందుకు మాష్టారుతో సహా! ఆ మాష్టారు అన్నాడు కదా,

"అజ్మత్. గొప్ప ఆలోచన. నా బాల్యంలో మా తాతగారు చెప్పేవారు. ఒకప్పుడు కాగితపు పడవలతో నదులు దాటే మనుషులుండేవారని. అటువంటి వాళ్లని మొదటిసారిగా చూడటం. మీ ప్రయత్నం ఫలించాలని ప్రార్థిస్తున్నాను."

ఇతడ్ని చూసి స్కూల్లో మరుసటి రోజు నుంచి పిల్లలు పడవలు తయారుచేసేందుకు ప్రయత్నించడం మొదలుపెట్టారనీ, ఇంటివద్ద చదవటం లేదనీ, పడవలు తయారుచేయటం చదువుకి ఆటంకం కలిగిస్తుందనీ, చాలామంది తల్లిదండ్రులు ప్రిన్సిపాల్‌కు ఫిర్యాదు చేశారట. "చాలా మంచి పరిణామం. వాళ్లని తయారుచేయనివ్వండి. ఎందుకంటే ఒకరోజు ఈ ప్రపంచం మొత్తం కాగితపు పడవలు తయారుచేసి వాటిలో ప్రయాణించగలిగే వాళ్లతో నిండిపోతుంది," అజ్మత్ అన్నాడు. కానీ, తనకీ అప్పుడప్పుడూ కొద్దిగా అసహనం, చికాకు. వారంలో దొరికే ఒక్క శెలవు దినాన కూడా అతడు తనతో గడపకుండా, పనిముట్లన్నీ ముందేసుకుని కాగితపు పడవను తయారుచేస్తున్నానని కూర్చోవడం.

"అమ్మా నువ్వు బయటకు రావా. నాన్నను చూద్దాం. ఈవేళ తప్పక పూర్తవుతుంది. సాయంత్రం వర్షం పడితే నాన్న దాంట్లో వెళ్లడం చూడొచ్చు," కూతురు అంది. పొట్టలో దాచుకున్న కొడుకు ముఖం లేపుతూ, "మీరు వెళ్లి కూర్చోండి. నేను వంట చేయొద్దూ. మీకు ఆకలిగా లేదూ?" అని అడిగింది. పిల్లలిద్దరూ తల అడ్డంగా ఊపారు. ఆమె నవ్వి, "నాకు ఆకలిగా ఉంది, మీరు వెళ్లి నాన్న వద్ద కూర్చోండి. చికాకు పెట్టకండి," అంది. పిల్లలు తలలు ఊపి ఇంటి ఆవరణలో చేరేసరికి అజ్మత్ కాగితాలను జాగ్రత్తగా, మందంగా ఉండేటట్టు అంటించడం పూర్తిచేసి, వాటి అంచుల చుట్టూ మేకులు కొడుతున్నాడు. అతడికి రెండడుగుల దూరంలో, పిల్లలిద్దరూ మొక్కలకు పక్కగా ఉన్న రాళ్లపై కూర్చుని పనిచేస్తున్న తండ్రిని గమనించసాగారు.

అజ్మత్ ముందుగా అంటించిన కాగితాలన్నిటికీ జాగ్రత్తగా మేకులు కొట్టి, వివిధ గణితాకారాలలో వున్న ఆ కాగితాలన్నిటినీ పక్కకు పెట్టాడు. అతడు సంవత్సరాల తరబడి, తను ప్రయాణించగలిగే కాగితపు పడవను తయారుచేసే క్రమంలో గమనించినది ఏమిటంటే, పడవ పొడవూ, దాని బరువూ మధ్య తులనాత్మకమైన నిష్పత్తి ఉండాలనేది. రెండోది, ఒక కాగితపు పడవలో ప్రయాణించాలంటే తన బరువుకన్నా పడవ బరువు రెండింతలు ఎక్కువగా ఉండాలి. మూడోది ఏమిటంటే, తన ప్రాథమిక లక్ష్యం ఏటవాలుగా ప్రవహించే వర్షపు నీటిలో ప్రయాణించటం కాబట్టి, పడవ ముందుకు సాగేందుకు శక్తి నీటి ప్రవాహం ఇస్తుంది కాబట్టి, ఆ వేగాన్ని నియంత్రించేందుకు ఏర్పాటుచేసే పడవ కింది రెక్కలు పటిష్టంగా ఉండాలి. (ఇంతకుముందొసారి పడవను తయారుచేసి, దాంట్లోకి ఎక్కి విజయవంతంగా పది అడుగులు ముందుకు పోగానే, రెక్కలు పటిష్టంగా లేకపోవటం వల్ల, పడవపై నియంత్రణ లేక, ఎదురుగా ఉన్న రాయిని ఢీకొని పడవ మొత్తం ధ్వంసం అయింది.) నాలుగోదీ, ముఖ్యమైందీ ఏమిటంటే, నీరు కాగితపు పడవలోకి అడుగుభాగం నుంచి ఇంకకుండా చూసుకోవడం.

చాలా ప్రయత్నాల తర్వాత, చాలా పడవలు విఫలమైన తర్వాత అతడు దానికొక మార్గం కనుగొన్నాడు. పడవ అడుగుభాగంలో ఏర్పరిచే కాగితపు పొరల మధ్య పల్చటి ఇసుకతెరను అమర్చటం ద్వారా, పడవలోకి నీరు ఇంకడాన్ని చాలామటుకు అరికట్టవచ్చునని. ప్రాథమిక పనులన్నీ అయిన తర్వాత, కాగితాలతో పడవలో ఉండవలసిన భాగాలన్నిటినీ తయారు చేశాడు. గాలి దిశ మారినప్పుడల్లా పడవను అదుపు చేసేందుకు కాగితపు తెరచాప, తను కూర్చునేందుకు దృఢమైన కాగితపు కుర్చీ, చిన్నచిన్న కదలికలకు అవసరమైన చిన్న చక్రం, ఒకదాని తర్వాత మరొకటి పూర్తి చేశాడు.

"అయిపోయిందా నాన్నా?" పిల్లలు అడిగారు.

"ఇంకా కొద్ది పని మిగిలి ఉంది," నెత్తిన చుట్టుకున్న తువ్వాలు విప్పి ముఖం తుడుచుకుని, "అమ్మేం చేస్తుంది?" అని అడిగాడు. "లోపల ఉంది నాన్నా," అని బదులిచ్చిన కూతురితో, "కొద్దిగా టీ పెట్టమను," అని చెప్పి కొడుకువైపు తిరిగి, "వొరేయ్. నువ్వు నా గదిలోకి వెళ్లి పెన్నూ, పుస్తకం పట్టుకురా," అని పురమాయించాడు. ఆ తర్వాత కొడుకు తెచ్చి ఇచ్చిన పుస్తకంలో తయారుచేసిన భాగాలన్నిటి కొలతలనూ, వాటి బరువునూ జాగ్రత్తగా పుస్తకంలోకి ఎక్కించాడు.

''ఈ కొలతలన్నిటినీ ప్రతిసారీ వ్రాసుకోవలసిందేనా?'' అయేషా ఒకసారి అడిగింది. అతడు తలూపాడు. ఆమెకు ఒక గదినిండా పేరుకుని ఉన్న కొలతలున్న పుస్తకాల కట్టలు జ్ఞాపకం వచ్చాయి. ''ఈ కొలతలు చాలా ముఖ్యం. ఒకవేళ ఈ ప్రయత్నం విఫలమైతే, ఎక్కడ తప్పు జరిగిందో తెలుసుకునేందుకు ఉపయోగపడతాయి,'' అతడు చెప్పాడు. ఆమెకు తెలుసు, అది చాలా కష్టమైన పనని. వీధికి తగ్గట్టు, దానిలో ప్రవహించే నీటిధారకు తగ్గట్టు పడవను తయారుచేయాలి కాబట్టి, గత తొమ్మిది సంవత్సరాలలో ఇల్లు మారినప్పుడల్లా కొలతలు మారేవి. ఇల్లు మారినప్పుడల్లా పడవ నిర్మాణమూ మారేది. అతడు గతంలో చాలాసార్లు అని ఉన్నాడు, ''ఎక్కడైనా కొంతకాలం కదలకుండా ఉండే ఇల్లు దొరికితే బావుండు. నేను త్వరగా పడవను తయారుచేయగలుగుతాను.'' అతడు ఇంతకుమునుపు కంటే, ఈ మూడు సంవత్సరాలూ మరింత సంతోషంగా ఉన్నాడు, తన పని తను చేసుకోగలుగుతున్నందుకూ, ఇల్లు త్వరగా మార్చే పరిస్థితి రానందుకూ.

అయితే ఆమె ఒకరోజు తన భర్తను అడిగింది, ''మీ నాన్నగారు ఇటువంటి కాగితపు పడవలను తయారుచేసేవారని చెప్పేవారు కదా...''

''ఒక్కరుకాదు, ఇద్దరు ఎక్కి ప్రయాణంచేయగల కాగితపు పడవలు,'' అజ్మత్ సరిదిద్దాడు.

''అదే, మరి మీ నాన్నగారు మీకు వాటిని తయారుచేయటం నేర్పించలేదా?'' తను అడిగింది.

''ఊహు. అదేమిటంటే, పిల్లలకు వాటిని తయారుచేయడం నేర్పించడం నిషిద్ధం. పిల్లలే స్వంతంగా నేర్చుకోవాలని నాన్న చెప్పేవాడు. నీకు చెప్పడం మరిచిపోయాను. ఈ పడవలు తయారుచేయడం అంటూ జరిగితే భార్యలే నేర్పించాలి. అంటే నాన్నకు, అమ్మ నేర్పించింది. అది ఆచారం... భార్యలు భర్తలకు నేర్పిస్తారు. ఆ తర్వాత ఆ కుటుంబంలో అమ్మాయిలు పుడితే వాళ్లు స్వంతంగా నేర్చుకుని, వివాహమైన తర్వాత భర్తలకు నేర్పిస్తారు. కొన్ని సంవత్సరాల నుంచి ఇదే పద్ధతిని నాన్న నాకు చెప్పాడు. మీవైపు ఊళ్లలో ఈ సాంప్రదాయం లేదు కానీ నాకు తెలిసినంతవరకూ మావైపు ఇలాగే ఎప్పట్నుంచో కొనసాగుతూ వస్తుంది,'' అతడు చెప్పాడు.

అయేషా పిల్లలకు అన్నం పెట్టి, వాళ్లు ముందు గదిలో అన్నం తింటుండగా, భర్తకు ఒక టీ కప్పు ఇచ్చి, తను మరో టీ కప్పుతో వరండాలో కూర్చుంది. భర్త ఆ పని పూర్తయ్యేదాకా భోజనం కూడా చేయడని తెలుసు. శీతాకాలం త్వరలో మరింత గాఢంగా మారబోతుందన్న సూచనగా గాలి మధ్యాహ్నంపూట చల్లగా ఉంది. అప్పటిదాకా ఉన్న ఎండ నెమ్మదిగా కనుమరుగవ్వసాగింది. టీ తాగడం పూర్తిచేసి, తిరిగి పనిలో నిమగ్నమైన అతడు, తలయెత్తి కొమ్మల మధ్య నుంచి ఆకాశాన్ని గమనించాడు. నల్లటి మేఘాలు నెమ్మదిగా ఆకాశాన్ని ఎటువంటి తొందరపాటూ లేకుండా అలుముకుంటున్నాయి. 'ఇది సరైన దినం,' అతడు అనుకున్నాడు. 'మరో అరగంటలో వర్షం పడుతుండవచ్చు. ఈ లోపల తను పడవను పూర్తి చేయడం అయిపోతే, ఈ పూటే ఈ కాగితపు పడవ విజయవంతమయిందోలేదో తెలుసుకోవచ్చు. మళ్లా వర్షంపడే రోజు దాకా ఆగనవసరంలేదు.'

అతడు మరింత వేగంతో పనిచేయడం ప్రారంభించాడు. పక్కన పెట్టిన విడి కాగితపు భాగాలను, అనేక సంవత్సరాలుగా అలవాటైన నైపుణ్యంతో బిగించనారంభించాడు. ఈలోగా భోజనం ముగించి పిల్లలు తల్లి పక్కగా చేరారు. ముగ్గురూ, తదేకంగా మేకులు కొడుతున్న తండ్రినీ, అప్పటిదాకా ఒక పక్కగా అట్టల్లా పడివున్న మందపాటి కాగితాలు ఒక ఆకారాన్ని సంతరించుకోవడం గమనించసాగారు. తను గత తొమ్మిది సంవత్సరాలుగా గమనిస్తోంది, మేకులు కొట్టే అతడి చేతుల్ని, ముడిచిన కనుబొమ్మల్నీ, ముఖం కొద్దిగా అదురుతుండగా, ఒచ్చే కాగితాలపై మెత్తగా దిగబడే మేకుల శబ్దాల్నీ.

భార్యాపిల్లలు కూర్చుని చూస్తుండగా, ఆకాశం పూర్తిగా మబ్బులతో కమ్ముకుంటుండగా, అతడు నలభై ఐదు నిమిషాలలో పడవను అమర్చడం పూర్తిచేశాడు. ''నేను చెప్పాను కదా! ఈవేళ పూర్తవుతుందని,'' కూతురు తన తమ్ముడితో అంది. అతడు, పూర్తిచేసిన కాగితపు పడవను మరెక్కడైనా తప్పులున్నాయేమోనని సరిచేసుకుంటుండగా సన్నగా వర్షం మొదలయ్యింది.

మొదలవుతున్న వర్షాన్ని చూడగానే అతని ముఖం వికసించింది. తల్లితోపాటు పిల్లల ముఖాలూ విచ్చుకున్నాయి. వర్షపునీరు పడవపై పడకుండా, ప్లాస్టిక్ సంచులతో తయారుచేసిన పొడుగాటి దుప్పటిలాంటి దానిని దానిపై కప్పి, వరండాలోకి వచ్చి, భార్యపక్కగా కూర్చుని పెద్దగా మారుతున్న వర్షంవైపు, ఆకుల మధ్య నుంచి తప్పించుకుని రాలుతున్న వర్షంవైపూ చూస్తుం

డగా, అతడి కూతురు అడిగింది, "నాన్నా ఇప్పుడు వెళ్ల వచ్చా,"

"ఇప్పుడే కాదు. వర్షం ఇంకా పెద్దది కావాలి. పడవ వెళ్లేందుకు కావాల్సినన్ని నీళ్లు వచ్చేదాకా ఆగాలి."

"నాన్నా...! నేను కూడా వస్తాను," కొడుకు తండ్రి పక్కగా చేరి అతణ్ణి ఆనుకుంటూ అడిగాడు. అతడు మాట్లాడలేదు. ధారగా కురుస్తున్న వర్షం వైపు చూస్తుం డగా అతడి గుండె వేగం పెరిగింది. ఈ...సారన్నా తన ప్రయత్నం ఫలిస్తుందా? ఫలించాలి. ఎందుకంటే, ఎటు వంటి తప్పులూ లేకుండా, మునుపు తన ప్రయత్నాలలో జరిగిన తప్పులు ఎక్కడా పునరావృతం కాకుండా జాగ్రత్త పడ్డాడు. అయినా? ఏం జరుగుతుందో ఎవరికి తెలుసు? కానీ, ఇన్నేళ్లుగా వచ్చిన అనుభవంతో పటి ష్టంగా నిర్మించాడు. ఈసారి విఫలం కాకపోవచ్చు. తప్పక తను ప్రయాణిస్తుండవచ్చు. ఈ వర్షం ఇంకా పెద్దది కావాలి. అప్పుడే వీధిలో ప్రయాణానికి కావాల్సిన తగినంత నీరూ, నీటిధారా లభిస్తాయి. అందుకు వేచి చూడటం తప్ప చేయగలిగిందేమీ లేదు.

ఒక అరగంట తర్వాత ఇంటిముందు ప్రవ హిస్తున్న వర్షపునీరు మందంగా మారింది. పది నిమిషాల క్రితం పెద్ద చినుకులతో, చెట్లన్నీ ఊగిపోయే గాలులతో కురిసిన వర్షం కొద్దిగా నెమ్మదించింది. అతడు నెత్తిపై గుడ్డ వేసుకుని, గేటు తీసుకుని బయ టకు వెళ్లి, ప్రవహిస్తున్న నీటిలో పాదాన్ని మోపాడు. దాదాపు మోకాళ్ల వరకూ వచ్చాయి. ఈ ఉధృతి సరి పోతుందా? సరిపోతుండవచ్చు. ఇంకా కొద్దిసేపు పెద్దగా వర్షం పడుంటే, మోకాళ్ల ఎత్తు నీళ్లు ప్రవహించేవి. తన ప్రయాణానికి సరిగ్గా సరిపోయేవి. అతడు వెనుదిరిగి వచ్చి, వరండాలోంచి ఆకాశంలోకి చూశాడు. మరి కొంతసేపు వర్షం పడుతుండవచ్చు కానీ, ఎంతసేపనేది ఖచ్చితంగా తెలిసేటట్టు లేదు. మేఘాలు దట్టంగానే ఉన్నాయి. కానీ, గాలి ఉధృతి తగ్గింది. తను మరికొద్ది సేపు ఎదురు చూడాలా లేక ప్రయాణం మొదలు పెట్టాలా? అతడికి ఏం చేయాలో తోచలేదు. ఈలోపల, ఎదురింటి మొదటి అంతస్తులో నిలబడ్డ నలభై ఐదేళ్ల చంద్రం కేకేశాడు. "అజ్మత్! ఈ వేళన్నా నీ పడవ పూర్తయ్యిందా? పెద్ద వర్షం పడుతోంది. నీళ్లూ నిండుగా ప్రవహిస్తున్నాయి. ఈవేళ ప్రయత్నం చేస్తావా లేదా?"

"మా పడవ పూర్తయింది," అతడికి బదులుగా, పెద్దగా అజ్మత్ కూతురు కేక వేసింది. ఆ సంభాషణ వినబడ్డ పక్కింటిలో అద్దెకు ఉంటున్న ముగ్గురు కుర్రాళ్లు, వరండాలోంచి కొద్దిగా తలలు బయటకు పెట్టి, "శుభాకాంక్షలు. అయితే మీ ప్రయాణాన్ని ఈపూట చూడవచ్చునన్న మాట," అని అన్నారు. అతడేంసమా ధానం చెబుతాడోనని ఆయేషా తదేకంగా చూస్తోంది. అప్పటిదాకా ప్రయాణం చేయాలా వద్దా అనే సందిగ్ధంలో ఉన్న అజ్మత్ తల విదిల్చి, కొంతసేపు ఆలోచించి, ఆపై ముఖంపై పెద్ద నవ్వుతో, ఒక నిర్ణయానికి వచ్చినట్టు బదులిచ్చాడు.

"ఇప్పుడే మొదలుపెట్టబోతున్నాను. ఆ దేవుడి దయవల్ల అంతా సవ్యంగా జరగాలని కోరుకుంటు న్నాను."

వాళ్లకు బదులిచ్చాక, మరేమాత్రం ఆలస్యం చేయక, గేటు బార్లా తెరిచి, గేటు గుమ్మంవద్ద నుంచి వీధిలో ప్రవహించే నీళ్లలోకి వెడల్పాటి చెక్కను అమ ర్చాడు. భార్యాపిల్లల సహాయంతో, ప్లాస్టిక్ సంచులను తొలగించి పడవను చెక్కపైకి చేర్చి, అతి నెమ్మదిగా దానిలోకి అడుగుపెట్టి, కూర్చుని, భార్యతో పిల్లలతో చెప్పాడు, "నెమ్మదిగా ముందుకు తోయండి."

ఎదురింటిలోని చంద్రం అతడ్ని గమనిస్తూ తన పక్కింటివాళ్లకు కేకవేసి ఆ విషయం చెప్పాడు. మరి కొద్దిసేపట్లో అజ్మత్ కాగితపు పడవప్రయాణాన్ని మొదలు పెడుతున్నాడన్న విషయం వీధంతా పాకిపోగా, ఆ ఇరు కైన వీధిలో ఇరువైపులా ఉన్న ఇళ్లలోని జనం వరండాలలోకి వచ్చి ఎదురుచూడసాగారు. ఉత్సుకత, కంగారూ, ఆనందం ఆగలేని పిల్లలు మాత్రం తల్లి దండ్రులు అరుస్తున్నా వినిపించుకోక, వర్షంలో తడుస్తూ పరిగెత్తుకు వెళ్లి అజ్మత్ ఇంటి ముందు నిలబడి విస్మయం నిండిన కళ్లతో అతడినీ, నాలుగు అడుగుల ఎత్తున్న కాగితపు పడవనూ గమనించసాగారు.

అతడు ఉద్విగ్నమైన హృదయంతో పడవలో కూర్చుని ఉండగా, అతడి భార్యాపిల్లలు నెమ్మదిగా పడవను ముందుకు తోశారు. పడవ ముందు భాగం ప్రవహిస్తున్న నీటిని తాకగానే కుదుపునిచ్చి, ఆపై నెమ్మదిగా పడవ మొత్తం నీటిపైకి వచ్చింది. ఒక్కక్షణం కదలక అలాగే ఆగింది. తన బరువుని తీసుకోగలుగు తుందనే నమ్మకం కలగగానే, అతడు బిగించి పట్టిన పడవ కింది రెక్కల్ని ఒదులు చేశాడు. ఒక చిన్న కదలిక తో పడవ ముందుకు కదిలింది. ఉత్కంఠతతో చూస్తున్న పక్కింటి కుర్రాళ్లు, పడవ ప్రవాహంలో తమ ఇల్లు దాట

గానే హర్షంతో చప్పట్లు చరిచారు. అయితే ఆ చప్పట్లు కానీ, మాటలుకానీ, వర్షపు చినుకుల శబ్దంకానీ అతడికి వినిపించటంలేదు. అతడి ధ్యాసంతా సన్నటి కుదుపులతో కదులుతున్న పడవపై ఉంది. ఏటవాలు వీధి కావడంవల్ల, నీరు వేగంగా ప్రవహిస్తుండటంవల్ల, పడవ అతడు ఊహించనంత తొందరలోనే వేగం పుంజుకుంది. అప్పటిదాకా, మనస్సులో కదలాడుతున్న సందేహాలు కనుమరుగవుతుండగా, అతడి ముఖంపై చిర్నవ్వు పరుచుకుంది. కదులుతోంది. ఎటువంటి ఆటంకమూ లేకుండా ముందుకు వెడుతోంది. తన లెక్కలన్నీ సరిగ్గానే ఉన్నాయి. చివరకు, తను వర్షపు నీటిలో ప్రయాణించగలిగే కాగితపు పడవను తయారు చేయగలిగాడు.

పడవ ముందుకు సాగుతుండగా, దాని వెనుకగా కొంతమంది పిల్లలూ, దానిపక్కగా మరికొంతమంది పిల్లలూ కేకలతోనూ, యికిలింతలతోనూ పరిగెత్త సాగారు. వీధిలో ఇళ్ల ముందు నిలబడి ఉన్న ప్రజలు అతడికి శుభాకాంక్షలు తెలియజేయసాగారు. వీధిలో ఉన్న కరెంటు స్తంభాలను తాకకుండా పడవను జాగ్రత్తగా కదుపుతూ, అతడు దృష్టినంతా తన ముందుగా పారుతున్న నీటిపై కేంద్రీకరించాడు. అతడి మనస్సు నిశ్శబ్దంగా మారింది. అప్పటిదాకా నిటారుగా కూర్చున్న అతడు, కొద్దిగా వెనక్కు వాలి విరామంగా కూర్చునేందుకు ప్రయత్నిస్తూ, ముఖంపై కురుస్తున్న వర్షాన్ని ఎడమ అరచేతితో తుడుచుకుని, రెండిళ్లకావలగా ఇంటిముందు గొడుగు కింద నిలబడి, పడవవైపు నవ్వుతూ చూస్తున్న పిల్లలకు చేయి ఊపుతుండగా జరిగిందది. కానీ, మరుక్షణం అతడి దేహమంతా నీటితో నిండిపోయింది. క్షణం క్రితం వరకూ దృఢంగా ఉన్న కాగితపు పడవ ముందుభాగం, ఎడమవైపు భాగమూ ఒరిగిపోయి, అతడు అర్థం చేసుకునే లోపలే, రెండో వైపూ నీటిలో కుంగి, అతడు నీటిలో పడ్డాడు. తన దేహాన్ని ముందుకు తోస్తున్న ఉధృతిని తట్టుకుంటూ, వేగంగా జారిపోతున్న పడవ భాగాలను కంగారుతో అందిపుచ్చుకునేందుకు ప్రయత్నించి, విఫలమై, అర్థంకాని ముఖంతో, కొట్టుకుపోతున్న కాగితపు భాగాలవైపు చూస్తూ లేచి నిలబడేందుకు ప్రయత్నించాడు. ఏం జరిగింది? తప్పు ఎక్కడ జరిగింది? అతడు నిలదొక్కుకుని లేచి, కాగితపు భాగాలన్నీ కనుమరుగయ్యేదాకా వర్షంలో తడుస్తూ అలాగే నిలబడ్డాడు.

వీధంతా నిశ్శబ్దం అలుముకుంది. ''నాకు తెలుసు ఇది సాధ్యం కాదని. ఇంతకుమునుపే చెప్పాను ఆ ప్రయత్నాన్ని వొదులుకోమని. కానీ అతడు వినలేదు. అయినా, కాగితపు పడవలో ప్రయాణించడం ఎలా సాధ్యం?'' ఎవరో అంటున్న మాటలు అతడు విన్నాడు. వెనుదిరిగి, నీటిలో పాదాలతో బలవంతంగా ఎదురీదుస్తుండగా, అప్పుడే ఇంటిలోంచి బయటకు వచ్చిన మరో వ్యక్తి, వర్షపు శబ్దంలో తన మాటలు వినిపించవేమోనని పెద్దగా అరిచాడు, "కంగారుపడకు అజ్మత్. వచ్చేసారి సరిగ్గా పనిచేస్తుందిలే."

ఎవరికీ ఒక మాటతోనైనా జవాబివ్వకుండా, నెమ్మదిగా నడుస్తూ ఇంటికి వచ్చి, గేటు వద్ద నిలబడ్డ భార్యాపిల్లల్ని దాటుకుంటూ లోపలికి వెళ్లాడు. అతడి భార్య లోపలికి వెళ్లి తువ్వాలు తెచ్చి ఇచ్చింది. దానితో తలను తుడుచుకుంటుండగా, కూతురు అడిగింది. "ఏమయ్యింది నాన్నా? పడవ ఎందుకు మునిగిపోయింది?'' బలవంతంగా ముఖంపై నవ్వును తెచ్చుకుంటూ తువ్వాలులోంచి కూతురువైపు చూస్తూ తెలీదన్నట్టు తల అడ్డంగా ఊపాడు. ఆ తర్వాత, రాత్రి పిల్లలు త్వరగా భోజనాలు ముగించి పడుకునేదాకా, అతడు మౌనంగా కుర్చీలో కూర్చుండిపోయాడు. అప్పటికి అతడికి అరగంట క్రితం నుంచి తుమ్ములు ప్రారంభమయ్యాయి. అమృతాంజన్‌ను ఛాతిపై రుద్దుకుంటూ అడిగాడు, "యేషా, జలుబు చేసినట్టుంది. అయినా పడవెందుకు వర్షపునీటి ధాటికి ఎక్కువసేపు నిలబడలేకపోయింది?'' అయేషా సమాధానం ఇవ్వకుండా అతడి ఎదురుగా కూర్చుంది. అతడు లేచి, తను వ్రాసుకున్న కొలతల పుస్తకాలన్నిటినీ ముందు వేసుకుని కూర్చున్నాడు. రెండు గంటలు తిరగవేసిన తర్వాత కూడా అతడికి లోపం ఎక్కడుందో అర్థంకాలేదు.

అప్పటిదాకా గమనించని, గొంతులోని వేడిమీ, మండుతున్న దేహం స్ఫురించాయి. జ్వరం వచ్చినట్టుంది. చిన్నగా తలనొప్పి. లేచి మందుల డబ్బాలోంచి మాత్ర వేసుకుని, తిరిగి పుస్తకాల్నీ, కాగితాల్నీ వరసలో పెట్టి, వాటి స్థానాలలో భద్రపరచి వెళ్లి మంచంపై పడుకున్నాడు. అతడి పక్కగా పడుకున్న ఆమెకు రాత్రంతా కాలిపోతున్న అతడి శరీరం తెలుస్తూనే ఉంది. పెళ్లయిన ఇన్ని సంవత్సరాలకు ఆమె పెళ్లయిన మొదటి రోజుల్లో కంగారూ, ఆందోళనా చెందిన క్షణాలను మళ్లా అనుభూతి చెందింది. ఎంతమంది చెప్పారు అతనికి.

అది సాధ్యంకాదు వొదిలివేయమని. అతనికి ఎందు కంత మొండి పట్టుదల? దానివల్ల అతనికి ఏం వస్తుంది? దానివల్ల ప్రయోజనం ఏమిటి? ఆరోగ్యాన్ని కూడా పట్టించుకోకుండా అతడుచేసే ప్రయత్నాలని ఏమనాలి?

ఆమెకు మరిక, రాత్రంతా ఒక అరగంట తప్ప నిదురపట్టలేదు. ఆ అరగంట మగతనిద్రలో, కల లాంటి దానిలో, ఆమె తన భర్త అటువంటి పడవలో, వర్షపునీటిలో జాడ లేకుండా కొట్టుకుపోవడం కాంచింది. ఆమె ఉలికిపాటుతో, దేహమంతా చమటలు పట్టగా లేచి, జ్వరంతో కంపిస్తున్న భర్త నుదుటిపై తడిగుడ్డను వేసి రాత్రంతా మేలుకొని వుంది. తెలవారుతుండగా అతడికి జ్వరం కొద్దిగా ఉపశమిం చింది. ఆరోజు కూడా శెలవు దినం కావడంతో, భర్తకానీ, పిల్లలు కానీ ఎక్కడికీ వెళ్లే హడావిడి లేకపోవడం వల్ల, ఆమె తీరికగా ఫలహారం చేస్తుండగా, కొద్దిగా తేరుకున్న భర్త ముందుగదిలో పిల్లలతో మాట్లాడుతూ ఉండటం వినిపించింది. ఆ సంభాషణ ఎటు మళ్లుతుందో ఆమె ఊహించి, తల విదిల్చి నిట్టూర్పు విడిచింది.

అజ్మత్ పిల్లలతో అంటున్నాడు, "నిన్న వర్షం పడిన ఛాయలు కూడా లేవు. చూడండి దినం ఎంత కాంతివంతంగా ఉందో. పని చేయాల్సిన సరైన సమయం ఇదే. నా గదిలో వ్రాసుకునే పుస్తకాలు తీసుకురండి. అలాగే పనిముట్లను వేపచెట్టు కిందకు చేర్చండి. ఈలోపల నేను బయటకు వెళ్లి మేకులూ, గమ్మూ కొనుక్కు వస్తాను. అయేషా, వేపచెట్టు కింద కొద్దిగా తడిగా ఉంది. శుభ్రంగా వూడ్చి పట్టా వేయి. నేను బజారు నుంచి రాగానే పని మొదలుపెట్టాలి."

ఆరోజు సాయంత్రం అయ్యేసరికి, వరండాలో వెచ్చగా పరుచుకున్న శీతాకాలపు తొలి ఎండలో భార్యా పిల్లలు కుర్చీలలో కూర్చుని తదేకంగా చూస్తుండగా, అజ్మత్ ఉదయం నుంచి, మళ్లా కొత్త లెక్కలతో పూర్తయిన కాగితం పడవకు చివరి మెరుగులు దిద్దుతూ, ఆ వీధివెంట వెళ్లే ప్రజలు అలవాటైన కళ్లతో చూస్తుండగా, సన్నగా, తనలో తాను, వేసుకున్న లెక్క లను గొణుక్కుంటూ, నిశ్శబ్దపు పాటను నిశ్శబ్దంలో పాడుతున్న వాడిలాగా కనిపించాడు.

ఆదివారం ఆంధ్రజ్యోతి, 17 నవంబర్ 2002